Iov - Comentarii Jean Koechlin

Cartea Iov se distinge prin trăsături care o fac să fie diferită de cele dinaintea ei: este o carte poetică, abordează episoade din timpuri foarte îndepărtate, iar personajele ei sunt alese din afara poporului Israel, ceea ce ne ajută să-i înţelegem deschiderea, în ce priveşte învăţătura, nu numai spre familia lui Avraam, ci şi spre naţiuni (spre întreaga făptură).Să-I cerem lui Dumnezeu ajutor ca, în timp ce-l vom privi pe Iov însuşindu-şi lecţiile, acestea să ne înveţe şi pe noi.«Duhul Sfânt nu a considerat necesar să ne relateze pe larg prosperitatea lui Iov; dimpotrivă, găseşte potrivit să ne povestească în detaliu tot ce s-a petrecut în timpul încercărilor lui. Merită osteneala să parcurgem atent această istorisire: ea va fi benefică tuturor copiilor lui Dumnezeu, până la sfârşitul timpului!» (J.N.D.).În timp ce primele versete (1-5) ne comunică pe scurt cine este acest om, posesiunile sale, precum şi ce preocupări are pentru ai săi, următoarele ne deschid voalul din ceruri pentru a vedea ce hotărâri se iau acolo cu privire la Iov. Intră în scenă temutul Acuzator (Apocalipsa 12.10), dar să remarcăm şi două adevăruri care ne liniştesc: Cel care angajează cel dintâi acţiunea este Dumnezeu, iar permisiunea pe care El i-o acordă lui Satan este strict limitată. Să nu uităm niciodată de întrebarea din Romani 8.33, nici de Romani 8.28. Vom vedea cum „toate lucrurile“ (încercările de după prosperitate) „lucrează împreună spre bine“, pentru cel care se teme de Dumnezeu.

Până în momentul acesta, Domnul îl înconjurase pe robul Său Iov cu un adevărat gard protector (v. 10): este acea barieră (nevăzută) care îi protejează pe cei credincioşi atât faţă de atacurile din afară, cât şi faţă de propriile tendinţe de a se depărta de locul binecuvântării. De exemplu, copiii care au părinţi creştini sunt păziţi prin învăţătura primită în casă şi în adunare. Fie ca ei să nu distrugă niciodată în mod voit acest gard protector (Eclesiastul 10.8)!Satan obţine permisiunea de a acţiona (comp. cu Luca 22.31) şi, alegând ziua prielnică, îl izbeşte pe nefericitul Iov cu patru lovituri succesive, cu o râvnă care îi scoate în evidenţă ura. Într-o clipă, fără să-şi fi putut trage răsuflarea (cap. 9.18), patriarhul nostru se trezeşte jefuit de toată bogăţia sa şi lipsit de toţi cei zece copii. Neclătinat în mijlocul dezastrului, el rămâne în picioare, arătând că încrederea lui nu se odihnea pe bunurile primite, ci pe Acela care i le dăruise.„Oare pentru nimic se teme Iov de Dumnezeu?“ insinuase diavolul (v. 9). Prin har, Iov îi dă lui Satan votul de neîncredere şi, chiar când nu mai are absolut nimic, el continuă să se teamă de Dumnezeu. Satan afirmase: „să vezi dacă nu Te va blestema“ (v. 11), însă Iov, chiar când totul îi este luat, strigă încrezător: „Binecuvântat fie Numele Domnului!“, punând în practică îndemnul atât de dificil de împlinit, „mulţumiţi pentru toate“ (1 Tesaloniceni 5.18).

Cu permisiunea Domnului, Satan lansează un nou asalt împotriva lui Iov: de astă dată este un atac la propria sa persoană. Pentru soţia lui Iov este prea mult. „Blestemă pe Dumnezeu şi mori!“, strigă ea, provocându-şi soţul (v. 9). Este o nouă încercare pentru patriarhul nostru, ca însăşi soţia lui să fie instrumentul din mâna vrăjmaşului pentru a-l instiga să-L „blesteme pe Dumnezeu în faţă“ (cum prezisese Satan: 1.11; 2.5). Totuşi Iov rămâne ferm, primind „din partea lui Dumnezeu“ atât răul, cât şi binele (v. 10; Plângeri 3.38).Noi, care ne iritǎm adesea din cauza unor lucruri atât de mărunte, am face bine să luăm aminte şi să imităm exemplul acestui om al lui Dumnezeu. În timp ce tendinţa noastră este de a pune întotdeauna dificultăţile pe seama unor cauze (vizibile), Iov nu-i face responsabili de nenorocirile sale nici pe sabeeni, nici pe caldeeni şi nici chiar pe Satan. El recunoaşte mâna lui Dumnezeu în spatele acestor agenţi umani (deşi nu conştientizează încă faptul că este o mână iubitoare). Noi însă avem un Model nespus mai minunat: pe Cel care a luat totul din mâna Tatălui Său, inclusiv paharul mâniei lui Dumnezeu împotriva păcatului (Ioan 18.11).Capitolul se încheie cu o scenă mişcătoare: Iov şi cei trei prieteni ai săi stau cufundaţi în muţenie timp de şapte zile, în faţa unei dureri fără seamăn şi a unei taine prea adânci.

Asemenea valurilor care se rostogolesc şi se sparg cu zgomot unul după altul, asupra lui Iov se năpustesc şapte încercări succesive. Vrăjmaşul (a cărui mânie este întotdeauna aprinsă când vede dragostea lui Dumnezeu pentru ai Săi), l-a lovit pe patriarh în cinci rânduri: de trei ori asupra bunurilor sale, a patra oară asupra copiilor săi, apoi asupra sănătăţii sale. A şasea lovitură, mult mai mârşavă, a venit din partea soţiei sale, însă omul lui Dumnezeu a rămas neclintit. Apoi vine cea din urmă din aceste şapte necazuri (5.19), dintr-o direcţie din care nu se aşteptase deloc: Trei prieteni se înţeleseseră să-i facă lui Iov o vizită de compătimire. Şi ceea ce n-au reuşit să producă atacurile furibunde ale lui Satan va împlini intervenţia acestor consolatori. Remarcăm cât de dificil este de făcut o vizită utilă cuiva care trece prin încercări şi cât de importantă este pregătirea ei în rugăciune. Aceşti oameni stau acolo, tăcuţi, privindu-l în dezolarea sa pe cel pe care-l cunoscuseră şi-l respectaseră în prosperitatea sa. Dar prezentarea în faţa celorlalţi a nimicniciei sale, faptul de a fi compătimit, erau lucruri pe care Iov nu le putea suporta. Amărăciunea înăbuşită atâta vreme se revarsă în sfârşit. Cu cuvinte sfâşietoare, Iov îşi „blestemă ziua“; ar fi vrut să nu se fi născut. Îşi doreşte moartea. Dar, în înţelepciunea şi în dragostea Sa, Dumnezeu nu-i permisese lui Satan să meargă până într-acolo.

Este rândul prietenilor lui Iov să ia cuvântul. Ce pot spune aceşti «mângâietori» despre mângâiere? Cu ce înţelepciune vor aceşti «înţelepţi» să-şi instruiască prietenul nefericit şi să-i potolească disperarea? Aveau ei, precum mai târziu Divinul lor Învăţător, acea limbă iscusită care să ştie „să ajute cu un cuvânt pe cel obosit“ (Isaia 50.4)? Dimpotrivă, unul după altul, discursurile lor nu vor face decât să-l exaspereze pe sărmanul Iov! Acest lucru se întâmplă nu pentru că argumentele lor ar fi fost mereu false – din contră, găsim în ele mari adevăruri, care fac parte din Cuvântul inspirat, unele versete fiind chiar citate în Noul Testament (de exemplu, Iov 5.13 este citat în 1 Corinteni 3.19) – ci pentru că Elifaz, Bildad şi Ţofar aplică greşit aceste adevăruri în cazul lui Iov. Asemeni acestor trei oameni, şi noi putem cunoaşte multe adevăruri, dar pe care să le citǎm într-un mod nepotrivit. „Ce bun este un cuvânt spus la timpul potrivit!“ – găsim scris în cartea Proverbe (15.23).În v. 3 şi 4, Elifaz depune o mărturie bună despre Iov, amintindu-i acestuia că, înainte să fi fost sub disciplină, el însuşi întărise mâinile slăbite şi genunchii care se îndoiau (Evrei 12.12). În următoarele versete, schimbând oarecum tonul adresării, îi spune destul de brusc prietenului său: «Ei bine, întrucât este rândul tău să fii în necaz, pune deci în practică ceea ce tu i-ai învăţat pe alţii!» (vezi Romani 2.21).

Principala temă pe care cei trei prieteni doresc s-o dezvolte în discursurile lor este că Dumnezeu este drept. Deşi o vor aborda în moduri diferite, ei vor susţine aceeaşi idee, că Dumnezeul cel drept nu l-ar fi lovit atât de crunt pe Iov dacă acesta n-ar fi meritat-o, cu alte cuvinte, că toate încercările care s-au abătut asupra lui sunt o pedeapsă, o judecată. «Să-şi mărturisească păcatele, şi va fi restabilit!» Ştim însă, încă de la începutul cărţii, că Iov nu putea fi învinuit de nimic cert, pentru că Domnul Însuşi îi spusese lui Satan: „M-ai întărâtat împotriva lui, ca să-l înghit fără motiv“ (2.3). Este deci o greşeală să se considere suferinţele lui ca fiind o pedeapsă.Cu excepţia cuvântului «pedeapsă», v. 17 şi 18 sunt un admirabil rezumat al întregii istorii a lui Iov. Am putea asemăna aceste versete cu Proverbe 3.11-12, citate în Evrei 12.5-6: „Fiul meu, nu dispreţui îndrumarea Domnului şi nici nu desconsidera mustrarea Lui; pentru că Domnul îl mustră pe acela pe care-l iubeşte“. În ce priveşte mustrarea, cu siguranţă că Domnul avea ce să mustre şi să corecteze la slujitorul Său: conştienţa propriei îndreptăţiri; iar în ce priveşte rana, El o făcuse şi tot El o va vindeca, spre binele lui Iov. Ce mângâiere cu totul deosebită găsim în cuvintele: «Acela pe care-l iubeşte Domnul!» Urgia dezlănţuită de Satan ajunge, în final, pentru cel credincios, o dovadă a dragostei divine.

Fiecare cuvântare a vreunuia dintre prietenii lui Iov face loc unui nou răspuns din partea acestuia. Patriarhul este conştient de faptul că durerea lui peste măsură a fost aceea care l-a făcut să pronunţe „cuvinte pripite“ (v. 3). Să fim atenţi şi noi la ceea ce poate să ne scape într-o izbucnire de iritare ... sau de mânie (Proverbe 29.20).„Care îmi este sfârşitul, ca să mai am răbdare?“, întreabă Iov în v. 11. „Răbdarea lui Iov“, despre care aduce mărturie epistola lui Iacov, nu a ţinut decât până la a şasea încercare. El dorea să-şi poată cunoaşte „sfârşitul“ sau, mai degrabă, „sfârşitul dat lui de la Domnul“, dar mai înainte de aceasta era neapărată nevoie ca răbdarea să-şi fi făcut „desăvârşit“ lucrarea în el. Iar cea care produce răbdarea este încercarea credinţei (Iacov 1.3,4; 5.11).Ca şi Iov, suntem întotdeauna nerăbdători să ştim care va fi sfârşitul celor ce ni se întâmplă, dar Dumnezeu, în înţelepciunea Lui, nu ne descoperă, în general, mai dinainte lucrul acesta, pentru a putea ajunge să învăţăm adevărata răbdare, cea care nu cere întâi să înţeleagă, pentru a ne putea apoi supune sau bizui pe El. Iov a învăţat o primă lecţie, că nu se poate ajuta singur şi că orice înţelepciune „a fost alungată“ de la el (v. 13). Ar fi bine dacă am învăţa-o şi noi. Şi nu trebuie nicidecum să trecem prin multe suferinţe pentru a ne-o însuşi, ci doar să credem simplu ceea ce ne spune Cuvântul lui Dumnezeu.

O privire îndreptată spre strâmtorarea lui Iov – cel zdrobit în trup, chinuit în suflet, aflat faţă-n faţă cu un Dumnezeu a Cărui tăcere îl umple de teamă – le-ar putea fi de folos acelora care trec prin descurajare, care nu înţeleg scopul încercării în viaţa lor. Iov ne mai învaţă, la sfârşitul cărţii sale, că sensul încercării nu poate fi cunoscut decât prin credinţă.În finalul cuvântării, Iov nu i se mai adresează lui Elifaz, ci Domnului. El zugrăveşte pe scurt starea jalnică a omului pe pământ, folosind expresii care rezumă atât de bine experienţa umană: trudă, suspin, decepţie, sărăcie, frământare, amărăciune, strâmtorare, dezgust, deşertăciune... Dar cuvântul cheie încă nu fusese pronunţat, cel care, fie că-l recunoaştem, fie că nu, exprimă cauza iniţială a nenorocirii omului. În cele din urmă, Iov strigă: „Am păcătuit“ (v. 20). Însă adaugă: „Ce Ţi-am făcut?“, ca şi cum, pentru om, păcatul nu s-ar rezuma decât la un singur lucru: sursă a mizeriei umane. De fapt, păcatul este mai întâi şi mai presus de toate o ofensă adusă lui Dumnezeu. Într-o manieră generală, acesta este întreg mersul gândirii pe care Dumnezeu caută să o producă în cel pe care-l încearcă: constatarea stării sale mizerabile, condamnarea păcatului şi mărturisirea în faţa lui Dumnezeu.La întrebarea disperată din v. 17 şi 18, Psalmul 8 aduce un răspuns glorios, prezentându-L pe Hristos, Fiul Omului, ultimul Adam (1 Corinteni 15.22,45).

Să ascultăm acum ce are de spus Bildad. Neîndrăznind încă să afirme deschis că nenorocirile lui Iov sunt rezultatul propriilor sale păcate, începe prin a vorbi despre fiii acestuia. Pentru el, problema era simplă: «moartea copiilor lui Iov era consecinţa fărădelegilor lor (v. 4): au păcătuit şi Dumnezeu i-a lovit». Erau vorbe crude pentru acest om evlavios, căruia îi cunoaştem fericitul obicei: Iov se scula dis-de-dimineaţă ca să aducă arderi-de-tot pentru fiii săi (1.5). Era ca şi cum prietenul său i-ar fi spus: «Rugăciunile tale au fost inutile; Dumnezeu nu te-a ascultat şi n-a vrut să-ţi salveze copiii».Cei trei prieteni Îl cunoşteau pe Dumnezeu doar ca Judecătorul cel drept. Desigur că dreptatea Celui Atotputernic (v. 3) este un aspect al adevărului. Ea este atât de perfectă, încât, atunci când propriul Său Fiu S-a încărcat cu păcatele noastre, Dumnezeu a fost nevoit să-L lovească, în mânia Sa. Dar crucea, prin care s-a făcut dovada supremă a dreptăţii Sale, ne aduce în acelaşi timp cea mai minunată dovadă a dragostei Sale. Dacă le vorbim oamenilor numai despre dreptate, nu şi despre dragoste, îi expunem atât descurajării, cât şi riscului de a se justifica singuri: acesta este dublul efect pe care îl vor produce raţionamentele prietenilor săi asupra lui Iov.

Bildad scoate în evidenţă fermitatea dreptăţii lui Dumnezeu şi Iov nu poate face altceva decât să fie de acord cu el. Dar imediat se naşte şi întrebarea: „Cum poate omul să fie drept înaintea lui Dumnezeu?“ (v. 2). Este marea problemă care a frământat mulţimi de înţelepţi şi de gânditori încă de la începuturile lumii şi al cărei răspuns îl găsim nu în raţionamentele filosofilor sau ale moraliştilor, nici în lucrările de putere ale Creatorului (cu privire la care Iov dă aici câteva exemple), ci în Cuvântul lui Dumnezeu! După ce stabileşte că „nu este niciunul drept, niciunul măcar“, Cuvântul ne anunţă vestea bună: suntem „îndreptăţiţi fără plată, prin harul Său, prin răscumpărarea care este în Hristos Isus...“ Şi, în acelaşi timp, aflăm că „omul este îndreptăţit prin credinţă...“ (Romani 3.10,24,28; vezi şi Tit 3.7; 1 Corinteni 6.11; Galateni 3.24).Începând cu v. 15, Iov îşi exprimă totala sa neputinţă. Lupta dintre Dumnezeu şi el i se pare inegală. El se consideră zdrobit de un Judecător necruţător, care îi „înmulţeşte rănile fără motiv“ (v. 15,17). Ce tristă gândire pentru un credincios!Prin Isus, noi avem un Tată plin de afecţiune. Fie ca nicio împrejurare, oricât de dureroasă ar fi ea, să nu ne facă să uităm acest lucru!

În cap. 7.6, Iov comparase scurgerea zilelor sale cu suveica ţesătorului. Aici foloseşte imaginile unui alergător, a bărcilor purtate cu uşurinţă de un curent, precum şi a unui vultur care se repede asupra prăzii (vezi şi Iacov 4.14; Psalmul 39.5). Câtă vreme suntem tineri nu ne dăm seama de acest lucru, dar mărturia tuturor vârstnicilor este unanimă – că viaţa este în realitate o trecere grăbită. Şi nu avem decât una singură de trăit!Nu, nu pot fi oprite aceste zile care se duc pentru totdeauna. În schimb, modul în care le folosim le poate da o valoare eternă. Cheltuit pentru lume, timpul se iroseşte în minciuni deşarte. Dar, dacă sunt folosite pentru Domnul, scurtele clipe petrecute pe pământ pot aduce roade care rămân (Ioan 15.16).Adresăm un îndemn cu totul deosebit acelora dintre cititorii noştri care încă nu sunt ai Domnului: Această trecere grăbită a zilelor este o provocare pentru multe persoane de a se bucura de viaţă. «Să ne grăbim să ne bucurăm de ceasurile fugare. Omul n-are niciun port, timpul n-are niciun ţărm...» sunt cuvintele unui poet. Minciună! Există un ţărm (Marcu 4.35: „cealaltă parte“), există un port (Psalmul 107.30). Pregătiţi-vă să vă adăpostiţi acolo!

„Îţi place să asupreşti?“ – este felul în care se pregătea Iov, în amărăciunea sa, să-l pună întrebarea lui Dumnezeu (v. 3). Scriptura îi răspunde cu un verset pe care nu trebuie să-l uităm niciodată în încercările noastre: „El nu necăjeşte, nici nu întristează cu plăcere pe fiii oamenilor“ (Plângeri 3.33): sunt cuvinte pe care cu atât mai mult nu trebuie să le piardă din vedere cei care sunt copiii Săi.Asemeni lui Iov în v. 8-12, David se minunează şi el (în Psalmul 139.14-16) de modul în care a fost conceput. Cei doi ajung la aceeaşi concluzie: Cel care „m-a întocmit“ în felul acesta şi care „m-a ţesut cu oase şi cu nervi“ mă cunoaşte până în străfundul sufletului. Cum I-ar putea fi Lui ceva ascuns – orice ar fi? Lumina lui Dumnezeu, ochii Săi care scrutează păcatul, iată ce îl făcea pe Iov să nu se simtă deloc în largul său. Se vedea înaintea Domnului ca o pradă urmărită de leu (v. 16). Ca şi autorul Psalmul 139, Iov căuta la început să se ascundă de privirea lui Dumnezeu, dar la sfârşit va dori să fie cercetat şi cunoscut de El. Ce progres!„Grija Ta mi-a păstrat duhul“, recunoaşte Iov (v. 12). Fără această grijă, cine ştie până unde s-ar fi cufundat? Poate până la a-L blestema pe Dumnezeu şi la a-şi lua viaţa (2.9)... Să înţelegem şi noi cât de multă nevoie de Domnul are duhul nostru, pentru a fi protejat, un duh care cade atât de uşor pradă fie exaltării, fie deprimării!

Este rândul lui Ţofar să ia cuvântul. Chiar mai sever decât ceilalţi doi tovarăşi ai săi, acest ciudat mângâietor începe prin a-l acuza pe Iov că este un vorbăreţ (v. 2), un mincinos şi un batjocoritor (v. 3); îi vorbeşte apoi despre nelegiuirea lui (v. 6), iar de la v. 13 îi zugrăveşte un tablou despre ceea ce ar trebui, după părerea lui, să facă pentru a fi binecuvântat de Dumnezeu: dacă faci (aceasta), dacă faci (aceea)...! Înclinaţia duhului nostru către respectarea minuţioasă a legii se numeşte legalism. Elifaz îl îndemnase deja pe Iov să-şi pună încrederea nu în Dumnezeu, ci în propria lui teamă de Dumnezeu, ca şi în onestitatea căilor sale (4.6), dar Iov nu fusese dispus să se încreadă în sine, ci în Domnul. Aceasta ne arată în faţa căror probleme tinde inima omului să se agaţe de propria îndreptăţire. Chiar şi un credincios este vulnerabil în faţa acestui spirit legalist care conduce la a gândi bine despre sine şi, prin urmare, la a subestima imensitatea harului lui Dumnezeu.Versetele 7-9 se referă la infinitul Persoanei lui Dumnezeu în înălţime, în adâncime, în lungime şi în lărgime. Care muritor este

capabil să îl aprecieze? Efeseni 3.18-19 dă răspunsul: Prin Duhul, toţi sfinţii pot fi făcuţi în stare să înţeleagă pe deplin „care este lărgimea, şi lungimea, şi adâncimea şi înălţimea“ şi să cunoască „dragostea lui Hristos, care întrece orice cunoştinţă“.

Banalităţile pe care Ţofar venise să le înşire, ca şi când Iov i-ar fi fost inferior în cunoştinţă, n-au făcut altceva decât să umilească şi să jignească. Iov nu numai că nu a avut parte de mila pe care avea dreptul să o aştepte de la prietenii săi (6.14), dar constată că a devenit şi batjocura lor (v. 4; vezi şi 17.2; 21.3; 30.1; Psalmul 35.15). Cum nu ne redeşteaptă ei imaginea acelor clătinători din cap care, trecând prin faţa „Dreptului desăvârşit“ crucificat, Îl batjocoreau, spunând: „S-a încrezut în Dumnezeu; să-L scape acum, dacă-L iubeşte!“ (Matei 27.43)? Sau, în alţi termeni: «Dacă Dumnezeu nu-L scapă, aceasta este tocmai dovada că a meritat mânia Lui». Pe scurt, acesta era şi raţionamentul prietenilor lui Iov.Poporul iudeu pocăit, când se va întoarce la Isus, Salvatorul său, va mărturisi: „Noi L-am socotit pedepsit, lovit de Dumnezeu şi chinuit“ (Isaia 53.4). Domnul Hristos a cunoscut şi a simţit mai mult decât oricine amărăciunea acuzaţiilor nedrepte, tocmai pentru că El era Dreptul desăvârşit; dar, în toate acestea, încrederea în Dumnezeul Său şi totala Lui supunere nu I s-au clătinat (Psalmul 56.5,6,11). Ce contrast faţă de Iov, cel care n-a putut suporta nici blestemul, nici acuzaţiile mincinoase şi care, pe parcursul a trei capitole (12; 13 şi 14), se va face avocatul „cauzei sale drepte“ (13.18)!

Multe persoane îşi fac despre Dumnezeu aceeaşi imagine ca şi Iov, că «El este un Atotputernic care acţionează în mod liber, fără să ţină cont de cineva, ale Cărui căi sunt de neînţeles», iar despre om, că «se află în întregime la mila acestui Dumnezeu, precum o frunză gonită de vânt (13.25)» şi că omul nu ar avea altceva mai bun de făcut decât «să caute să se adăpostească de loviturile Sale cât mai bine posibil». Acest «fatalism» se întâlneşte în cele mai multe dintre religiile orientale. Este adevărat că Dumnezeu este atotputernic şi că acţionează după voinţa Sa suverană şi tot atât de adevărat este şi că omul este slab şi dependent, că „răsare ca o floare şi este tăiat“ (v. 2; 1 Petru 1.24), dar nu este adevărat că Dumnezeu Îşi bate joc de om, dominându-l pentru propria Sa plăcere (v. 20). Dimpotrivă, El poartă de grijă creaturii Sale şi nu zdrobeşte „trestia frântă“ (Isaia 42.3; Matei 12.20).„Cine ar putea să scoată [un om] curat dintr-unul necurat?“, întreabă Iov în v. 4, pentru ca, imediat, în v. 17, să adauge: „Fărădelegea mea este pecetluită într-un sac“. Este strigătul unui om care nu are conştienţa plinătăţii harului – şi aşa se întâmplă întotdeauna cu cei preocupaţi de propria îndreptăţire (sau justificare).Îl cunoaştem noi, fiecare în parte, pe Acela care curăţă perfect pe păcătosul întinat şi care a azvârlit în adâncurile mării „sacul“ apăsător cu toate păcatele din el? (Mica 7.19).

Acum se deschide o nouă temă a dezbaterilor şi fiecare interlocutor îşi reia cuvântul în aceeaşi ordine ca prima dată. Lovitură după lovitură, cei trei însoţitori îşi înfig acuzaţiile în conştiinţa lui Iov, cum se înfige un cui: eşti un ipocrit, eşti un om şiret; dacă n-ai fi vinovat, nu te-ai apăra cu atâtea cuvinte (v. 5,6); iar proverbul, «Cine se scuză se acuză», pare să le susţină vorbele.Cei trei moralişti, «prietenii» lui Iov, dispun fiecare de metode şi de argumente proprii. Elifaz se bazează pe experienţa omenească: ce ştia (v. 9), ce văzuse (v. 17); Bildad apelează la vechile tradiţii (expl. cap. 8.8); cât despre Ţofar, după cum am observat, argumentele lui sunt dirijate de un legalism intransigent. Niciuna însă dintre aceste trei direcţii nu se întemeia pe ceea ce spusese Dumnezeu. Neavând o bază sigură, să nu ne mirăm că cei trei greşesc, „necunoscând Scripturile...“ (Matei 22.29).Cuvântul lui Dumnezeu este singura sursă în care ne putem încrede, atât pentru noi înşine, cât şi pentru a-i ajuta pe aceia care sunt aşezaţi în calea noastră. Un tânăr, chiar copil fiind, care cunoaşte Cuvântul, are mai multă înţelepciune decât un om în vârstă, cu păr alb (v. 10), a cărui înţelepciune nu se bazează decât pe propria-i experienţă (Psalmul 119.99,100).

„Voi toţi sunteţi nişte mângâietori supărăcioşi“, le răspunde Iov vizitatorilor săi (v. 2). «Iată cum aş acţiona eu, dacă voi aţi fi în locul meu, iar eu într-al vostru» (v. 5). Pentru a arăta cu adevărat simpatie cuiva, este necesar să ne facem una cu încercarea prin care trece el, ca şi cum am suporta-o noi înşine (Evrei 13.3). Domnul Isus nu a vindecat niciun bolnav fără să fi simţit mai întâi povara suferinţelor lui. „El a luat asupra Lui neputinţele noastre şi a purtat bolile noastre“ (Matei 8.17). De aceea merită El numele de Prieten (Matei 11.9), nume care se cuvenea atât de puţin celor trei vizitatori ai lui Iov.În v. 9, Iov se vedea lovit de mânia lui Dumnezeu, iar în v. 10 exprimă ceea ce îndura din partea oamenilor. Încercarea lui Iov a fost multiplă. Dar ce este ea faţă de ce a suferit Domnul Hristos, Cel care „nu săvârşise nicio violenţă“?! (Isaia 53.9; comp. cu v. 17). El a suferit chinuri de nedescris şi din partea oamenilor conduşi de Satan şi din partea lui Dumnezeu, în timpul celor trei ceasuri de întuneric de la cruce. Acum sângele Său vărsat salvează pe credincioşi şi condamnă lumea. El Însuşi este în ceruri pentru noi, ca Martor al îndreptăţirii noastre (v. 19). Şi este, de asemeni, înaintea lui Dumnezeu ca Mijlocitor (sau ca Arbitrul de care Iov avea atâta nevoie; v. 21).

În durerea lui, Iov nu vede altă ieşire decât moartea: şi o cheamă în ajutor. Pentru prietenii săi, aceasta ar fi trebuit să fie o dovadă că el nu avea conştiinţa încărcată. Dacă ar fi fost vinovat, cum îl acuzau ei, ar fi trebuit să-i fie teamă să se înfăţişeze înaintea lui Dumnezeu.Cuvintele lui devin tot mai sfâşietoare: „Am ajuns ca unul de scuipat în faţă“ (v. 6). Această insultă dezgustătoare şi josnică a fost aruncată Salvatorului nostru (Isaia 50.6; Marcu 14.65; 15.19). Omul şi-a arătat toată josnicia de care este capabil insultându-L în mod atât de laş pe Cel care era fără apărare şi care, de bunăvoie, Se afla în cele mai mari adâncimi!„Oamenii drepţi vor fi uimiţi de aceasta“, continuă Iov (v. 8). Ce lucru de neînţeles, în adevăr, să-l vezi „pe cel drept părăsit“ (Psalmul 37.25)...! Un astfel de spectacol risca să răstoarne încrederea multora în dreptatea lui Dumnezeu (comp. cu Psalmul 69.6). „Planurile mele s-au năruit, – striga Iov – gândurile dragi ale inimii mele... “ (v. 11).Se întâmplă uneori ca Dumnezeu să Se pună de-a curmezişul căilor noastre, pentru a ne determina să ne cercetăm inima şi să descoperim acolo proiecte cu care cochetăm fără aprobarea Lui (Proverbe 16.9; 19.21): să fim siguri că, atunci când El închide o uşă în faţa noastră, o face pentru că ştie că nu se află nimic bun pentru noi dincolo de ea!

Copleşindu-şi prietenul cu tot felul de acuze, Elifaz, Bildad şi Ţofar lucrau, fără să-şi dea seama, la clătinarea credinţei acestuia.«A acuza» este metoda specifică a lui Satan. Şi acesta nu numai că îl atacă pe cel credincios înaintea Domnului, cum am văzut că o face în cap.1 şi 2, ci îl acuză şi înăuntrul său, inspirându-i îndoieli: «Nu ai o credinţă adevărată! Nu eşti mântuit! Vezi bine că Dumnezeu te-a părăsit! Dacă ai fi un copil al Lui, nu te-ai comporta astfel...!» Şi, odată semănate cele dintâi îndoieli, sunt atrase şi altele, iar vrăjmaşul se foloseşte de ele pentru a ne şopti din nou: «De vreme ce ai îndoieli, aceasta este dovada că îţi lipseşte credinţa; un credincios nu se poate îndoi...».Să respingem cu fermitate „săgeţile arzătoare ale celui rău“. În ce fel? Folosindu-ne de „scutul credinţei“, altfel spus, de încrederea simplă, curată, în Dumnezeu şi în promisiunile Cuvântului Său (Efeseni 6.16).Bildad îl evocă pe împăratul spaimelor (v. 14). Este moartea, ameninţare permanentă, spre care orice om este constrâns să-şi îndrepte paşii, fără să ştie când o va întâlni. Dar, pentru credincios, ea nu mai este un subiect de groază. Domnul Isus, înfruntând El Însuşi de bunăvoie moartea, l-a făcut fără putere pe cel care avea puterea ei, pe Satan (Evrei 2.14).

„Până când?“, întrebase Bildad (18.2). „Până când...?“, ripostează Iov pe un ton înfierbântat. Într-adevăr, acest «dialog al surzilor», în care fiecare îşi urmărea propria idee, nu putea continua la infinit. «Iov credea că Dumnezeu era împotriva lui fără motiv; prietenii lui considerau că Dumnezeu era împotriva lui cu motiv. De fapt, toţi greşeau, pentru că Dumnezeu era pentru Iov» (comp. cu Plângeri 3.1...).Noi, care suntem înconjuraţi de dragostea Prietenului nostru suprem şi care, în cea mai mare parte, ne bucurăm şi de înţelegerea alor noştri, am putea oare să

ne imaginăm cât de singur trebuie să se fi simţit Iov într-o astfel de durere, fără să aibă pe nimeni înaintea căruia să-şi deschidă inima...? Versetele 13-19 aduc un ecou sfâşietor al acestui sentiment de singurătate, cu atât mai profund cu cât Iov era convins că Îl avea pe Dumnezeu împotriva lui: „Şi-a aprins mânia împotriva mea“, strigă el (v. 11).Nu, Iov! Mânia divină pe care o meritam şi tu şi eu L-a lovit pe Altul în locul nostru. Cei care sunt ai Domnului Isus nu o vor mai cunoaşte niciodată! Având în faţă doar un Dumnezeu care-L abandonează, Domnul Hristos nu a mai putut împărtăşi nimănui suferinţele Sale. A fost neînţeles de toţi şi părăsit de ai Săi (Marcu 14.37,50). Într-o suferinţă care n-a mai existat vreodată, nimeni niciodată n-a fost aşa de singur ca El.

Cuvintele înfocate ale lui Iov contrastează cu sentinţele reci ale celor trei tovarăşi ai săi. În durerea lui, aceştia nu-i puteau oferi niciun ajutor, dar descoperim în acelaşi timp că Iov avea un sprijin care nu-i putea fi clătinat: credinţa sa într-un Răscumpărător viu. Versetele 25-27 din cap. 19 ne învaţă că Iov, ca şi alţi patriarhi, primise o descoperire divină cu privire la înviere: „În carnea mea voi vedea pe Dumnezeu“ (19.26; comp. cu Psalmul 17.15).Spre deosebire de ei, noi, cei de astăzi, Îl putem cunoaşte pe deplin dacă Îl privim în lumina Noului Testament! Şi totuşi, mulţi copii ai lui Dumnezeu nu trec deloc de crucea unde contemplă un Mântuitor mort pentru păcatele lor. Ce adevăr de nepreţuit! Îl cunoaştem noi în întregime? Cunoaştem noi faptul că Răscumpărătorul nostru este viu acum (Apocalipsa 1.18)? „Hristos este Cel care a murit şi, mai mult, a şi fost înviat, Cel care şi este la dreapta lui Dumnezeu, Cel care şi mijloceşte pentru noi!“ (Romani 8.34).În faţa remarcabilelor cuvinte ale credinţei pe care Duhul lui Dumnezeu i le dictase lui Iov, Ţofar răspunde din ce-i dictează propria pricepere (20.2,3). Reluând tema lui Elifaz şi a lui Bildad (15.20-25; 18.5-21), el zăboveşte îndelung asupra soartei care-i aşteaptă pe cei răi, atacându-l astfel indirect şi fără milă pe sărmanul său prieten (vezi Proverbe 12.18).

Iov se află în faţa unei taine de nepătruns: Pentru ce Dumnezeu, care este drept, îl loveşte tocmai pe acela care caută să-I fie plăcut? (Şi oare nu aceasta este întrebarea întrebărilor, cea pe care a pus-o Domnul Isus pe cruce – Psalmul 22.1?) Pentru ce, pe de altă parte, contrar celor declarate de Elifaz, Bildad şi Ţofar, cei răi prosperă în voie pe pământ? Ei Îl insultă pe Dumnezeu, spunând: „Pleacă de la noi, pentru că nu dorim cunoştinţa căilor Tale“ (v. 14) şi, cu toate acestea, rămân încă nepedepsiţi! (v. 7-15; Maleahi 3.18). Tăcerea lui Dumnezeu, aparenta Lui indiferenţă faţă de provocările oamenilor – sunt o enigmă pentru mulţi credincioşi (Psalmul 50.21).Această problemă importantă l-a frământat, de exemplu, pe credinciosul Asaf, în Psalmul 73. «La ce serveşte că mi-am curăţit inima – meditează el cu amărăciune – dacă pedeapsa mea trebuie totuşi să revină în fiecare dimineaţă? Partea celor răi este mai bună decât a mea». Dar să citim v. 17 al acestui psalm: „... am înţeles sfârşitul lor“. Ah, să nu-i invidiem niciodată pe cei din lume! Acest sfârşit înfiorător, care-i aşteaptă pe cei care nu au crezut, se află în contrast total cu viitorul glorios pe care Domnul l-a pregătit pentru răscumpăraţii Săi iubiţi (Ioan 14.3; 17.24; Romani 8.17,18).

Începe o a treia serie de cuvântări. Până acum, prietenii vorbiseră la modul general despre omul rău: face aceasta, merită aceea (15.20...). Acum Elifaz dă pe faţă fondul gândirii sale prin acuzaţii directe: răutatea ta, nelegiuirile tale... (v. 5). Cât de departe de învăţătura Domnului se aflau ei (el şi cei doi tovarăşi ai săi), învăţătură care porunceşte să luăm bârna din ochiul nostru înainte de a scoate paiul din ochiul fratelui (Matei 7.1-5)! Şi, de asemeni, cât de departe de exemplul Celui care S-a aplecat să spele picioarele ucenicilor Săi (Ioan 13.14-15)!Comparând v. 3 cu ceea ce i-a spus Domnul lui Satan (1.8; 2.3), vedem cât de eronată era părerea lui Elifaz despre Dumnezeu. Nimic nu-I este Lui mai plăcut decât omul care practică dreptatea (Fapte 10.35).Totuşi, urmărind aceste cuvinte, să învăţăm să ascultăm ceea ce Duhul lui Dumnezeu doreşte să ne spună nouă. De exemplu, dacă unul dintre cititorii noştri încă nu este în pace cu Dumnezeu, să se supună ordinului categoric din v. 21: „Împrieteneşte-te cu El, te rog, şi fii în pace: prin aceasta îţi va veni fericirea“ (comp. cu 2 Corinteni 5.20). Cât despre versetul următor, nu se adresează el oare tuturor acelora care încă mai avem de progresat? „Primeşte, te rog, învăţătura din gura Lui şi pune cuvintele Lui în inima ta“!

Iov este deja la cea de-a opta cuvântare a sa, iar prăpastia care-l desparte de tovarăşii lui se lărgeşte mereu. Aceşti însoţitori ai lui Iov, ca multe persoane astăzi, vedeau în Dumnezeu un Creator suveran, prea mare pentru a binevoi să consimtă să Se ocupe în amănunt de problemele lor sau pentru a ţine cont de sentimentele lor (22.2,3,12). Iov are mai multă cunoştinţă. Ştie că Dumnezeu Se interesează de el – chiar mai mult decât şi-ar fi dorit (7.19) – dar Îl consideră inaccesibil. „Oh, dacă aş şti unde să-L găsesc!“, strigă el.Cunoaştem noi, fiecare în parte, unde Îl putem găsi pe Dumnezeu? El S-a apropiat de noi prin Isus (în Persoana lui Isus), astfel că, la rândul nostru, putem să ne apropiem de El cu libertate, prin rugăciune, şi să avem acces la locul unde Hristos S-a aşezat (sau: este aşezat – Evrei 8.1): la dreapta lui Dumnezeu (v. 3; Evrei 4.16).Versetul 10 dă la iveală gândul lui Iov cu privire la scopul încercării sale: „voi ieşi curat ca aurul“. Chiar dacă nu era încă conştient de prezenţa harului lucrând spre binele lui, patriarhul nostru este de acord cu apostolul Petru. „Sunteţi întristaţi – scrie acesta – pentru puţin, dacă trebuie, ... pentru ca încercarea credinţei voastre, mult mai preţioasă decât aurul care piere, deşi încercat prin foc, să fie găsită spre laudă şi glorie şi onoare, la descoperirea lui Isus Hristos“ (1 Petru 1.6-7).

Bildad înseamnă «fiu al contestaţiei (al contrazicerii)». Este un nume pe care, în adevăr, şi-l merită! Dar ce recomandă Cuvântul? „Un rob al Domnului nu trebuie să se certe, ci să fie blând faţă de toţi, capabil să-i înveţe, răbdător, corectându-i cu blândeţe pe cei care se împotrivesc... “ (2 Timotei 2.24,25). Niciunul dintre cei trei prieteni nu a manifestat asemenea trăsături de caracter. Ei ştiau să pună întrebări, dar erau incapabili să dea răspunsuri; puteau răni, dar nu vindeca; dărâma, dar nu zidi.După o scurtă cuvântare a lui Bildad, ei trec definitiv la tăcere. Nici cele mai crude cuvinte n-au reuşit să-l convingă pe Iov de existenţa păcatului în el. Cu cât i-au adus mai multe acuzaţii, cu atât mai mult a simţit nevoia să se justifice. Numai Duhul Sfânt poate produce această convingere cu privire la păcat. A făcut El aceasta şi în conştiinţa voastră?Nici inima lui Iov n-a fost mai mult atinsă de vreun cuvânt de adevărată mângâiere. Ne gândim la acea exclamaţie a celui mai lovit dintre toţi: „Am aşteptat compătimire, ... dar degeaba, ... şi mângâietori, dar n-am găsit niciunul“ (Psalmul 69.20).Departe de a-l linişti pe Iov sau de a-l ajuta cu un sfat înţelept (26.2,3), cuvintele prietenilor săi l-au condus la exasperare. Şi acum Iov se lansează într-un lung şi dezolant monolog.

Nu mai puţin de şase capitole îi sunt necesare lui Iov pentru a-şi dovedi propria dreptate. Sunt multe, dar, în acelaşi timp, insuficiente! Dacă ar fi avut o sută, tot nu i-ar fi fost suficiente, de vreme ce nimic din ce vine de la om nu poate avea greutate în balanţa justiţiei divine. Privită din altă perspectivă, îndreptăţirea este lucru înfăptuit în întregime şi dincolo de propriile sale eforturi.Observăm că actul îndreptăţirii de sine îl conduce implicit pe Iov la a-L acuza pe acest Dumnezeu care l-a lovit pe nedrept (comp. cu cap. 40.8). Mai mult, el îşi permite să-I facă reproşuri pe faţă Celui Atotputernic care „i-a înlăturat dreptul“ şi care îl chinuia fără motiv (v. 2).Această atitudine dezvăluie mândrie. „Ţin cu tărie la dreptatea mea... – spune Iov – inima mea nu-mi reproşează niciuna din zilele mele“ (v. 6). Dar ce răspunde Cuvântul lui Dumnezeu? „Dacă zicem că nu avem păcat, ne amăgim pe noi înşine şi adevărul nu este în noi“ (1 Ioan 1.8). De altfel, dacă propria noastră inimă nu ne mustră cu nimic, aceasta nu înseamnă că suntem fără păcat. Dumnezeu este mult mai sensibil în perceperea răului decât sunt conştiinţele noastre (1 Corinteni 4.4). În penumbră, hainele noastre ne pot părea curate, în timp ce în plin soare (cel al luminii lui Dumnezeu) iese la iveală şi cea mai mică pată (Proverbe 4.18).

Iov înţelesese un lucru foarte important: din această încercare, prin care Dumnezeu îl făcea să treacă, credinţa lui va ieşi precum aurul din creuzetul aurarului (23.10). Dar ceea ce nu ia el în seamă este zgura care trebuia îndepărtată înainte de aceasta: „Negreşit, ... este un loc unde se curăţă aurul“ (v. 1; vezi, de asemenea, Zaharia 13.9 şi Maleahi 3.3). Şi acest loc este creuzetul încercării! Domnul, ca Meşter aurar înţelept, cunoaşte şi intensitatea şi durata acestui foc necesar pentru a-Şi curăţi argintul şi aurul Său, adică pe scumpii Săi răscumpăraţi. «Giuvaergiul» desăvârşit ştie câte lovituri dureroase de daltă trebuie aplicate înainte ca onixul, şi safirele, şi rubinele şi topazurile Sale să strălucească în toată splendoarea lor.Omul este capabil să execute lucrări remarcabile: baraje, tunele, autostrăzi etc. Extrage din pământ tot felul de produse rare şi de mare preţ (v. 9-11). Dar este un lucru de care nu se preocupă câtuşi de puţin să-l caute: înţelepciunea. Totuşi, ea este mai de preţ decât perlele (v. 18) sau decât rubinele, declară cartea Proverbe (3.15; 8.11), carte care ne vorbeşte atât de mult despre această Înţelepciune divină. Comparaţi, de asemenea, importanta definiţie din v. 28 cu Proverbe 9.10 şi cu Psalmul 111.10.

La începutul cărţii, Dumnezeu vorbise pe scurt despre cea dintâi stare a lui Iov. Acum, aceste versete completează tabloul; dar, de data aceasta, Iov îşi face portretul singur. Şi tot ce spune el despre lucrările sale este cu certitudine adevărat, astfel că acuzaţiile lui Ţofar (20.19) şi cele ale lui Elifaz (22.6,7,9) apăreau ca pure calomnii (comparaţi cu v. 12,13).Oare cine ar putea astăzi să mai alinieze tot atâtea titluri demne de aprobarea lui Dumnezeu şi totodată şi de consideraţia oamenilor? Cu toate acestea, mulţumirea de sine cu care Iov îşi descrie condiţia precedentă arată că el îşi pusese inima acolo şi se glorifica prin aceasta. Încă nu învăţase, precum apostolul, „să fie mulţumit“ în împrejurările în care se găsea; nu suportase nici pe departe să fie „smerit“ sau „în lipsuri“, pe cât era „în belşug“ (Filipeni 4.11,12). În plus, am putut remarca cum „eu“, „mă“, „îmi“ vin unul după altul în aceste versete (de circa o sută de ori). Sunt cuvinte mici, dar care dezvăluie părerea înaltă pe care Iov o hrănea cu privire la propria persoană. Până în acel moment îşi ascunsese acest sentiment în străfundul inimii, sub o aparentă modestie, dar acum apare evident: explodează în plină zi. Aceasta Îi va permite lui Dumnezeu să îl elibereze, dar numai după ce Iov şi-o va mărturisi.

Câtă deosebire între acest capitol şi cel precedent! Copleşit de onoruri, bucurându-se de o popularitate măgulitoare, Iov se trezeşte, de pe o zi pe alta, obiect al dispreţului şi al bătăii de joc. Lumea este ipocrită şi trădătoare. Cei credincioşi care au crezut că-şi pot pune nădejdea în ea, fie şi pentru un moment, au ajuns, mai devreme sau mai târziu, la această dureroasă concluzie. Inima omului găseşte plăcere în nenorocirea altora. Nu se bucurau oamenii cu răutate de înjosirea Domnului Isus? (comp. v. 9 cu Psalmul 69.12).Binecuvântările pământeşti ale lui Iov putuseră să se ofilească, însă cele ale creştinului sunt „binecuvântări spirituale în locurile cereşti, în Hristos“ (Efeseni 1.3), şi pe acestea nici Satan, nici lumea, nici chiar moartea nu le pot răpi vreodată. Iov, cel care gândea că evlavia sa îi dădea dreptul la prosperitate, merge acum până acolo încât se plânge de Dumnezeu. Suntem noi siguri că nu vom face niciodată aşa ceva? Şi încă pentru motive mai mărunte!„Strig către Tine şi nu-mi răspunzi“ (v. 20) – sunt şi cuvintele Psalmului 22.2. Dar ce contrast între amărăciunea lui Iov, cel care Îl învinuieşte pe Dumnezeu de sentimente de ură şi de cruzime (v. 21), şi supunerea desăvârşită a Domnului Isus, care nu Şi-a părăsit nici măcar o clipă încrederea în Dumnezeul Său.

În cap. 29, Iov desfăşurase pe larg binele pe care-l făcea; aici expune în amănunt răul pe care nu-l făcea: s-a ferit şi de imoralitate (v. 1-12), şi de nedreptate (v. 13-15), şi de egoism (v. 15-23) şi de idolatrie (v. 24-28). Într-un fel sau în altul, el se laudă, uitând că numai Dumnezeu ne dă putere să facem binele şi tot El ne păzeşte şi să nu facem răul.Bineînţeles că, dacă ar exista vreun om care să aibă dreptul să se sprijine pe lucrările lui, acela ar fi, mai mult ca sigur, Iov. Pavel a scris aceleaşi lucruri despre sine în Filipeni 3.4. Dar a adăugat: „cele care îmi erau câştig le-am socotit pierdere, datorită lui Hristos...“ (Filipeni 3.7). Avantajele sale naturale de bun israelit, dreptatea sa anterioară de fariseu conştiincios, pe toate acestea el le consideră de atunci gunoaie. De altfel, Dumnezeu nu a mai fost nevoit să i le îndepărteze, precum lui Iov; prin har, Pavel pusese deja deoparte tot ce nu era Hristos.Să remarcăm numeroasele provocări din text, rămase fără răspuns; ele par să implice toate gândurile bune pe care le avea Iov despre sine şi despre lucrările lui din trecut.La încheierea acestei expuneri a tuturor meritelor sale, Iov îşi pune solemn semnătura şi Îl provoacă sfidător pe Dumnezeu să-i răspundă (v. 35).

Elifaz, Bildad şi Ţofar şi-au epuizat argumentele. La rândul său, Iov a tăcut! Acum intră în scenă o nouă persoană: Elihu, al cărui nume înseamnă „Dumnezeu Însuşi“. Prin gura sa urmează să vorbească Duhul lui Dumnezeu (1 Petru 4.11).Insuficienţa omului a fost pe deplin demonstrată. La Iov s-a manifestat incapacitatea de a face faţă încercărilor; la prietenii săi, deşertăciunea mângâierii omeneşti. De vreme ce „înţelepciunea pământească“ s-a dovedit neputincioasă, „înţelepciunea de sus“ urmează să se pronunţe prin intermediul lui Elihu (Iacov 3.14-17). Şi, în faţa acestui om mai tânăr decât ei, cei patru bătrâni vor rămâne umiliţi.Elihu are simţul bunei-cuviinţe. A aşteptat cu răbdare sfârşitul cuvântărilor precedente. Tinerii trebuie în special să ştie să asculte. Aceasta este primul semn al înţelepciunii (Iacov 1.19). Cunoştinţa şi experienţa celor mai bătrâni sunt, în general, mai bogate decât ale lor! Este apoi un semn simplu al politeţii.Totuşi, aceste considerente nu-l împiedică pe Elihu să fie umplut de o dreaptă mânie. Gloria lui Dumnezeu fusese pusă sub semnul întrebării de către Iov şi de către însoţitorii acestuia, iar omul credincios al lui Dumnezeu nu-i poate trata cu blândeţe. El nici nu-i va flata, nici nu-i va părtini: două pericole care ne ameninţă şi pe noi întotdeauna (v. 21).

În două rânduri, Iov ceruse intervenţia unui mediator (9.33; 16.21), iar acum dorinţa îi este îndeplinită: Elihu urmează să fie pentru el interpretul gândurilor lui Dumnezeu. Iov mai înţelesese că această misiune nu putea fi îndeplinită decât de un om asemenea lui (9.32), iar acum poate auzi din gura lui Elihu tocmai această trăsătură: „iată, înaintea lui Dumnezeu eu sunt ca tine: şi eu sunt frământat din lut“ (v. 6).Scriptura ne învaţă că este „un singur Mijlocitor între Dumnezeu şi oameni: Omul Isus Hristos...“ (1 Timotei 2.5). Este marea taină a Domnului Isus – umanitatea Sa – fără de care El nu S-ar fi putut face purtătorul de cuvânt al omului înaintea lui Dumnezeu!„Dumnezeu vorbeşte o dată, şi de două ori...“ (v. 14). După ce a vorbit prin profeţi, Dumnezeu a vorbit în Fiul. Câtă atenţie ar fi trebuit să acorde lumea acestui limbaj! (Evrei 1.1,2; 2.1). Şi totuşi în Iov 33.14 trebuie să se facă această tristă remarcă: „(omul) nu ia seama“. Ce mari sunt indiferenţa şi împietrirea inimii omului! Din acest motiv, aceeaşi epistolă avertizează solemn: „Luaţi seama să nu Îl respingeţi pe Cel care... vorbeşte din ceruri“ (Evrei 12.25).Printr-un verdict concis, Elihu pune deoparte toate raţionamentele: „Dumnezeu este mai mare decât omul“ (v. 12) şi nu este obligat să „dea socoteală“ oamenilor (v. 13).

Versetele 23 şi 24 din cap. 33 ne îndreaptă gândurile spre Mesagerul dragostei divine, spre Isus, Mijlocitorul nostru.(Viaţa Lui:) El a venit pentru a-i arăta omului păcătos calea dreptăţii, pentru a-l ajuta să-şi recunoască starea şi să se judece în lumina divină. Felul Său de a trăi viaţa aici, pe pământ, pune cu atât mai mult în evidenţă adevărata stare a omului. Dar, pentru ca Dumnezeu să poată manifesta îndurare, a fost necesară ispăşirea. Şi soluţia a fost găsită:(Moartea Lui:) Prin jertfa Domnului Isus, noi suntem eliberaţi de groapa pieirii! Şi aceasta nu este totul! Versetele 25 şi 26 vorbesc despre viaţa cea nouă, despre comuniune, despre bucurie, despre îndreptăţire, toate ca fiind partea noastră. Dumnezeu ne-a primit prin har, ne-a făcut plăcuţi în Cel Preaiubit (Efeseni 1.6 notă).(Învierea Lui:) Astăzi noi ne bucurăm de prezenţa unui Mântuitor viu în glorie. El este acolo ca Mijlocitor al nostru. Câte consecinţe binecuvântate decurg din aceasta!Versetele 27 şi 28 vorbesc

despre mărturia pe care suntem chemaţi s-o dăm „înaintea oamenilor“ cu privire la ce a făcut Dumnezeu pentru noi. Să nu pierdem niciodată din vedere această slujbă, care este partea noastră!În cap. 34, Elihu este obligat să vorbească cu asprime. Căutând să se îndreptăţească, Iov Îl acuzase pe Dumnezeu de nedreptate (32.2). Era mult prea grav. Iov se asocia astfel cu cei răi şi de aceea mustrarea trebuia să-i fie făcută răspicat (Romani 9.14).

Prin propriile sale raţionamente, omului îi este imposibil să-L înţeleagă pe Dumnezeu, deoarece nu-i are ca termeni de comparaţie decât pe semenii săi. Pentru ca făptura Lui să-L poată cunoaşte, a fost nevoie ca Dumnezeu Însuşi să Se reveleze pe Sine. Nici chiar inteligenţa noastră nu poate înţelege această descoperire divină. Numai credinţa este în stare. Dumnezeu Se manifestă acum prin Duhul Său. „Nimeni nu cunoaşte lucrurile lui Dumnezeu, ... afară de Duhul lui Dumnezeu“ (1 Corinteni 2.11). El îi îndrumă pe credincioşi în tot adevărul (Ioan 16.13).Instruindu-l pe Iov, Elihu este o astfel de imagine. El îi arată patriarhului că încercarea de a-L cunoaşte pe Dumnezeu în lumina propriei experienţe şi a propriilor gânduri (v. 33) l-a rătăcit complet. N-a ajuns el să-L condamne „pe Cel Întrutotuldrept“ (v. 17)?!Ce ar fi trebuit să facă Iov, în loc să cultive şi să dezvăluie aceste gânduri nepotrivite despre Dumnezeu? Să-I ceară cu umilinţă: „Ce nu văd, învaţă-mă (arată-mi)“ (v. 32). Aceasta este scurta rugăciune pe care fiecare dintre noi ar trebui să I-o adresăm Domnului în fiecare moment al zilei.

Din necazurile sale, Iov trăsese trista concluzie că nu merită să încerci să fii drept, pentru că, în cele din urmă, nu eşti cu nimic mai câştigat decât cel care a păcătuit (9.22; 34.9; 35.3). Vai, cum îşi descoperea el acolo adâncul inimii! Părea să dea dreptate insinuării lui Satan: „Oare în zadar (sau: pentru nimic) se teme Iov de Dumnezeu?“ (1.9). Era aproape aceeaşi logică a „oamenilor stricaţi la minte“ cărora le vorbea apostolul şi care considerau că „evlavia este sursă de câştig“ (1 Timotei 6.5; citiţi şi Maleahi 3.14).Patriarhul nostru nu îşi amintea să fi avut până atunci astfel de sentimente în inimă. Îşi cunoştea faptele bune, dar nu şi motivele lor tainice. Şi acestea erau departe de a fi întotdeauna bune. Să-I dăm voie Duhului să ne cerceteze prin Cuvânt, pentru a distinge şi a da la iveală intenţiile inimii (Evrei 4.12). Este serviciul pe care Elihu i l-a făcut lui Iov, spunându-i adevărul. Unele lucruri nu sunt plăcute de auzit, dar „rănile făcute de un prieten sunt credincioşie“ (Proverbe 27.6; vezi şi Coloseni 4.6). Iar când aceste lecţii importante vor fi fost învăţate, lacrimile, strigătele din necazuri, chemarea în ajutor (19.21) vor face loc „cântărilor în noapte“ (v. 9,10).

Continuând cuvântarea, Elihu Îl îndreptăţeşte pe Dumnezeu (v. 3), combătând cele două idei false cu privire la El.Întâi întăreşte faptul că, în ciuda atotputerniciei Sale, Creatorul Se interesează de făptura Sa şi nu o dispreţuieşte deloc (v. 5). Cel drept (credinciosul) se bucură de grija Sa deosebită. Ochii Săi veghează fără încetare şi asupra celui pe care îl înalţă (v. 7) şi asupra celui peste care trimite încercări (v. 8).Apoi spune cu hotărâre că Dumnezeu nu acţionează niciodată într-un fel capricios, cum lăsase Iov să se înţeleagă. Permiţând încercarea, El urmăreşte un scop bine definit: să le arate alor Săi ce au făcut, să le deschidă urechile spre disciplină şi să-i motiveze să se întoarcă, dacă au înfăptuit nedreptate. Disciplina formează discipolii (ucenicii); supunerea modelează supuşii. Evrei 12.7 ne aminteşte că disciplina este rezervată pentru „fiii lui Dumnezeu“, aşa cum şi părinţii îşi disciplinează propriii copii, nu pe ai altora. Disciplinarea este o dovadă a relaţiei noastre cu Tatăl. Dar, conform aceluiaşi pasaj (Evrei 12.5,6), sufletul care este sub disciplină poate ori să o nesocotească, neascultând de ea sau neacordându-i nicio importanţă (v. 12; comp. cu 5.17), ori, dimpotrivă, să-şi piardă curajul, uitând că cea care a pregătit disciplina este credincioşia dragostei Domnului (Psalmul 119.75). Există şi o a treia atitudine, iar aceasta este cea bună: de a ne lăsa exersaţi prin disciplină, altfel spus, de a ne întreba cu ce scop a trimis-o Dumnezeu în calea noastră (Evrei 12.11).

„Cine învaţă (pe alţii) ca El?“, întreabă Elihu (v. 22). Dumnezeu are şcoala Lui. Spre deosebire de cele ale oamenilor, ea durează întreaga viaţă. Dacă acceptăm să urmăm cursurile acestei şcoli, ea ne va da mai multă înţelepciune şi educaţie decât o pot face toate universităţile lumii (Psalmul 94.10,12; Isaia 48.17).După ce au auzit predica de pe munte, mulţimile au recunoscut că Isus îi învăţa „ca având autoritate, şi nu precum cărturarii lor“ (Matei 7.29). Autoritate încununată de înţelepciune, de îndelungă-răbdare, de blândeţe, dovedită în special faţă de cei critici, acestea sunt câteva din minunatele caracteristici ale Învăţătorului venit de la Dumnezeu pentru a-i învăţa pe oameni (Ioan 3.2). El nu mai este pe pământ, dar ne-a lăsat Cuvântul Său, sursa tuturor învăţăturilor de care are nevoie sufletul nostru.Elihu glorifică puterea lui Dumnezeu (v. 22), lucrarea Lui (v. 24), măreţia Lui (v. 26), dreptatea Lui şi bunătatea Lui (v. 31). Ce bucurie să putem exclama împreună cu el: „Iată, Dumnezeu este puternic!“ „Iată, Dumnezeu este înălţat!“ „Iată, Dumnezeu este mare!“ (36.5,22,26).«Să-L facă cunoscut pe Tatăl şi să glorifice Numele Său mare», acestea au fost pentru Isus, în timp ce Se afla pe pământ, scopul întregii Sale slujbe. Şi acesta este minunatul rezumat al învăţăturii Sale (Ioan 17.4,6,26).

Pentru a zugrăvi starea de suflet a patriarhului şi căile lui Dumnezeu cu privire la el, Elihu ia ca exemplu cerul într-o zi de furtună (pe care l-am văzut deja în cap. 36.27,28,29,32,33; cap. 37.2...). Norii întunecoşi reprezintă doliul şi încercările care, pentru moment, ascund lumina feţei lui Dumnezeu. Inimii fireşti îi este greu să înţeleagă tainica lor plutire (v. 16). Iov trebuie să înveţe o lecţie: că aceşti nori sunt umpluţi de Dumnezeu cu apa binecuvântării (pentru el): v. 11; cap. 26.8.Ploaia poate cădea pe pământ fie ca beneficiu (Psalmul 65.10), fie ca pedeapsă, precum o nuia (v. 13; cf. Psalmul 148.7,8). Ea poate veni fie sub formă de revărsări fertilizante, în abundente picături benefice, care fac pământul să rodească (36.27,28; 37.6), fie, din contră, ca nişte torente (ploaia puterii Lui), devastând solul fără să intre în el. În ultimul caz este ca judecată, fără niciun efect asupra sufletului. Dar nu acesta era gândul lui Dumnezeu cu privire la slujitorul Său Iov. El dorea să-l binecuvânteze, de aceea îl corectează „cu măsură“ (Ieremia 10.24), până îl va face să spună, în acordurile cântării:Ce dulce-i să descopăr,Mai sus de zarea-nghiţită de nor,Cum Tu, în limpezime, Prieten divin,Străluceşti scăldat în splendori! (comp. cu v. 21)

„Să-mi răspundă Cel Atotputernic!“, strigase Iov (31.35; comp. cu ceea ce îi spusese Elifaz în cap. 5.1). Ei bine, Dumnezeul pe care Iov Îl credea surd şi inaccesibil îi împlineşte dorinţa, însă nu aşa cum gândea el, ci, în loc să-i răspundă la întrebări, Domnul, la rândul Său, îi pune alte întrebări. Putem remarca deseori la Domnul Isus acelaşi fel de a proceda cu cei care I se adresau (Luca 10.25-26; 20.2-4; 20.21-24).Iov avea despre sine o părere înaltă şi, din acest motiv, avea nevoie să fie smerit (31.37). Aceasta urmează să realizeze Dumnezeu prin întrebările Sale: să-l ajute pe Iov să-şi dea seama de micimea lui şi de adânca lui ignoranţă. Cunoştinţa cercetării (dacă este obiectivă) conduce tocmai la acest rezultat – iată unul dintre motivele pentru care cei mai mari savanţi sunt adesea cei mai modeşti oameni.Când omul ascultă, Dumnezeu vorbeşte! În răbdarea Sa, Dumnezeu le-a acordat, atât lui Iov, cât şi prietenilor săi, timp suficient să-şi exprime falsele idei; apoi l-a împuternicit pe Elihu să le respingă opiniile într-un mod argumentat. Acum, în sfârşit, se face linişte. Dumnezeu poate vorbi şi va avea, bineînţeles, ultimul cuvânt.Ar fi bine dacă am şti şi noi să ţinem sub tăcere duhul nostru agitat, imposibil de liniştit, pentru ca Dumnezeu să ne poată face să-I auzim vocea.

Creaţia este cea dintâi mărturie pe care Dumnezeu o dă despre Sine Însuşi, astfel că orice om, fără excepţie, este responsabil să distingă, prin inteligenţă, „lucrurile Sale nevăzute, ... la fel şi eterna Sa putere şi divinitate“. A contempla însă „lucrurile făcute“, fără a-L recunoaşte şi onora pe Cel care le-a făcut, îl face pe om să fie de neiertat (Romani 1.19,20).Dumnezeu ne invită ca, împreună cu Iov, să admirăm minunatul Său univers. Despre toate aceste minuni ale creaţiei, cine poate vorbi însă cu mai multă competenţă decât Autorul Însuşi? Iar Cel care a creat

lumina, care a „înnodat legăturile Pleiadelor“ (v. 31) şi a stabilit „rânduielile cerurilor“ este şi Cel care, cu condescendenţă, Se ocupă de un singur suflet: aici de cel al lui Iov, dar, în egală măsură, de al meu şi de al tău! Acest lucru îl exprimă poetic şi versurile cântării:«Păcătosul mizerabilAre mai mult preţ în ochii SăiDecât cortegiul nemăsurabilAl stelelor de pe-ale cerurilor căi».Din toate timpurile, oamenii au fost atraşi să examineze sau să scruteze cerul; unii şi-au dedicat întreaga existenţă acestei cauze. Oare nu este cu mult mai important ca noi să o dedicăm pe a noastră cercetării Scripturilor? (Ioan 5.39); pentru că, dacă „cerurile istorisesc gloria lui Dumnezeu“ (Psalmul 19.1), Cuvântul Său dă mărturie despre harul Lui nemăsurat!

Rămas fără grai atât în faţa subiectului despre măreţele fenomene ale naturii, cât şi a celui despre legile care menţin echilibrul universului, Iov, elev neştiutor, este acum întrebat la zoologie de către Doctorul tuturor ştiinţelor. Nota sa la această materie nu va fi mai bună. Omul a încercat încă din vremurile cele mai îndepărtate (precum cele în care trăia patriarhul nostru) să pătrundă tainele creaţiei, însă acestea i-au rămas neclare, pentru că ştiinţa umană este orbită de înseşi teoriile ei (începând cu cea a originii vieţii).Pe parcursul acestor patru capitole (38-41) în care vorbeşte Dumnezeu, El aminteşte despre multe lucruri, şi mici şi mari, toate însă lucruri pe care El le-a făcut. Nu găsim niciun cuvânt despre lucrările lui Iov. Dintre toate isprăvile sale, pentru care patriarhul şi-a dat osteneala să le enumere detaliat, Domnul nu poate reţine nici măcar unul. Fără cruce, spre care Dumnezeu privea încă de atunci (Romani 3.25), da, fără cruce, un asemenea om era pierdut.Prietene, dacă încă te mai încrezi în strădaniile şi în capacităţile tale, priveşte la Domnul! El Însuşi a întocmit lucrări măreţe, care proclamă înţelepciunea Sa, iar ca o culme a tuturor, El a înfăptuit lucrarea mântuirii tale, care preamăreşte iubirea Sa.

Iov crezuse că pe Domnul nu-L interesa bunăstarea sa. Dar a existat vreodată vreo creatură – de la puiul de corb până la cal sau până la vultur – de care să nu fi avut grijă Dumnezeu? Iar dacă Se îngrijeşte de tot ce este viu, cu cât mai mult veghează El asupra omului, culmea creaţiei Sale, a cărui existenţă se prelungeşte şi dincolo de mormânt!În evanghelii, Domnul Isus le dă alor Săi exact aceeaşi învăţătură (compară Iov 38.41 cu Luca 12.24). El ne îndeamnă să nu ne îngrijorăm din cauza nevoilor noastre de zi cu zi: Dumnezeu le cunoaşte. Un singur lucru însă ne lipseşte de cele mai multe ori: credinţa în acest Dumnezeu credincios.Domnul vine să-i vorbească lui Iov despre creaţia Sa şi patriarhul rosteşte o concluzie dreaptă: „Iată, eu nu sunt nimic“ (40.4). Mai mult el nu poate spune. Cel care-şi propusese să discute cu Dumnezeu de la egal la egal (10.2; 13.3; 23.3,4), acum, când i se oferă ocazia, înţelege în faţa măreţiei Creatorului său că acest lucru nu este cu putinţă: este o primă lecţie. Îi mai rămâne una de învăţat: Domnul urmează să-i vorbească pentru a doua oară, cu scopul de a-l aduce pe Iov la o reală şi deplină convingere cu privire la păcat.

Tabloul creaţiei nu ar fi fost complet fără descrierea celor două animale misterioase şi totodată cumplite.Primul este behemotul, probabil hipopotamul, un animal sălbatic impresionant, a cărui putere o aminteşte pe cea a morţii. Este solemn faptul pe care el îl ilustrează, şi anume că cea dintâi cale pe care Dumnezeu a trebuit să Se îndrepte spre omul vinovat a fost cea a morţii. Ca urmare a căderii, moartea a fost înarmată cu o sabie invincibilă, necesară pentru a pedepsi păcatul (v. 19; vezi Geneza 3.24); şi nu numai că îi cade pradă orice om, dar şi toate fiarele pământului îi sunt date ca hrană (v. 20). Iordanul, fluviul morţii (v. 23), vorbeşte tot despre aceasta.Iată însă un monstru şi mai de temut: Satan! În timp ce moartea nu are putere decât asupra vieţii prezente, acest împărat al spaimelor, care este reprezentat de leviatan, îşi târăşte victimele cu el în moartea a doua (Isaia 27.1). În faţa unui asemenea duşman suntem tot atât de dezarmaţi ca şi un copil care pretinde să prindă un crocodil cu o undiţă derizorie (41.1). Cu siguranţă, nu ne putem juca cu puterea răului, fără a fi pedepsiţi. Atunci, suntem noi la bunul ei plac? Nu, prin harul lui Dumnezeu! Hristos a triumfat la cruce asupra înfricoşătorului Adversar. Trebuie să ne amintim de această bătălie definitivă şi să rămânem alipiţi de Cel care a câştigat-o (41.8; Coloseni 2.15)!

Iov 41.9-34

Sub imaginea înfricoşătoare a leviatanului, Dumnezeu îi descoperea lui Iov cine era, de fapt, acuzatorul şi vrăjmaşul său (cel din cap. 1 şi 2). După cum un luptător trebuie să-şi cunoască adversarul, pentru a nu-l subestima, tot astfel, cel credincios trebuie să cunoască puterea lui Satan (v. 12), pentru a nu fi „necunoscător al planurilor (sau: gândurilor) lui“ (2 Corinteni 2.11 şi notă). Satan este înfrânt! – este adevărul măreţ care a triumfat la cruce – dar Satan este şi întotdeauna activ!Să observăm cu atenţie ce îl caracterizează: Fălcile sale sunt duble (v. 13, comp. cu 1 Petru 5.8). Inima îi este tare ca piatra (v. 24), fiind complet străin de dragostea lui Dumnezeu. Este invulnerabil la orice atac omenesc (v. 26-29). Cu arma sa, moartea, răspândeşte groaza, doborându-i chiar pe cei mai viteji oameni (v. 25). În plus, Satan este şi mincinosul şi înşelătorul: să ne păzim de amăgirile lui (v. 18; Ioan 8.44; 2 Corinteni 11.14)! El atrage sufletele în lume, în această mare clocotind de patimi omeneşti, prezentându-şi resursele ca pe o hrană adevărată (oala) sau ca pe un leac împotriva relelor (vasul de unsoare). Sub înfăţişarea înţelepciunii şi a experienţei (pletele unui bătrân), el atrage în adânc, pentru a-i înghiţi acolo pe cei fără minte care îi urmează „cărarea luminoasă“ (v. 31,32). Să reţinem şi titlul înfricoşător care îi este dat, „împărat peste toţi fiii mândriei“ (v. 34 notă; vezi şi 1 Timotei 3.6).

Am ajuns la deznodământul cărţii. Iov, în sfârşit, a înţeles lecţia cea mare: se numeşte eliberare! – este descătuşarea de eul vrednic de dispreţ. În timp ce Domnul îi vorbea, lui Iov i se spulberau rând pe rând toate părerile înalte pe care le avusese despre sine. Încetul cu încetul, şi-a descoperit cu scârbă răutatea inimii. Cel care promisese că nu avea nimic de adăugat a capitulat, în sfârşit, strigând: „Mi-e scârbă de mine şi mă pocăiesc...“ (v. 6; vezi şi 40.5). Aceasta era tot ce a mai putut spune, în prezenţa lui Dumnezeu, un om care până acum se considerase drept, fără pată, temător de Dumnezeu şi departe de rău.Iov fusese cernut precum grâul (Luca 22.31). A fost un proces dureros, dar care, ca şi în cazul lui Petru mai târziu, i-a risipit toată încrederea în sine. El a putut de atunci să-şi întărească fraţii şi să se roage pentru prietenii săi (v. 10). În patru rânduri, Domnul l-a numit: „robul Meu Iov“ (v. 7,8); şi i-a condamnat pe cei trei jalnici mângâietori. I-a trimis pe alţii la Iov, care i-au adus o mângâiere adevărată. Şi nu S-a mărginit numai să-l readucă pe Iov în starea de dinainte, ci i-a dat de două ori mai mult decât tot ceea ce avusese înainte. Totuşi, Iov a căpătat ceva mult mai de preţ decât toate acestea: a învăţat să-L cunoască pe Dumnezeu şi, în acelaşi timp, să se cunoască pe sine.

clickbible.org